

ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ

Міхєєв Ю.І., Чернявський Г.П., Пінчук О.І., Шапар М.В.

Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова, Україна

E-mail: yuramiheev@ukr.net

System of counteraction to negative informatively-psychological influence

In article the presented variant of creation of the system of counteraction to negative informatively-psychological influence. The structure of the system and task of her subsystems is presented. System requirements are pointed such to the type and the stages of her creation.

Швидкий розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій зумовив появу інформаційного простору із новими комунікаційними можливостями. Це спричинило виникнення нових загроз національній безпеці держави. Так, подання та розповсюдження спеціально підготовленої інформації в засобах масової комунікації під виглядом новин переводять її в розряд прихованого негативного інформаційно-психологічного впливу (ІПсВ) [1]. Одним з наслідків дії ІПсВ може стати прийняття хибних рішень та втрата довіри до керівництва держави як окремою особою, так і всім населенням країни. Запобігти можливим наслідкам, спричиненим ІПсВ, можливо лише завдяки створенню надійної системи попередження та захисту від зовнішніх інформаційних загроз, яка повинна передбачати появу негативного впливу, визначати ступінь його загрози, здійснювати нейтралізацію та надавати пропозиції щодо подальшого розвитку ситуації представникам відповідних державних органів та відомств.

У доповіді наведено варіант структури перспективної системи протидії негативному ІПсВ (рис. 1), розглянуто етапи її створення. Зазначено, що система протидії негативному ІПсВ повинна складатися із підсистем моніторингу інформаційного простору та визначення рівня негативного ІПсВ, спрямованого на свідомість особи, яка приймає рішення.

У зв'язку з тим, що сьогодні наявний інформаційний простір у своїй більшості представлений ресурсами Інтернет, підсистема його моніторингу повинна охоплювати всі можливості щодо пошуку інформації, а саме [2]: пошукові системи, тематичні каталоги ресурсів, сайти новин, RSS-повідомлення, інформаційні агентства, які здійснюють он-лайн відеотрансляцію новин з урахуванням їх особливостей щодо висвітлення інформації. Тому необхідним етапом при створенні даної підсистеми є формування бази даних пошукових ресурсів, наявних в Інтернеті. Список інформаційних ресурсів повинен формуватися таким чином, щоб вони, доповнюючи один одного, максимально охоплювали інформацію за даною темою у відповідно до встановлених пошукових обмежень.

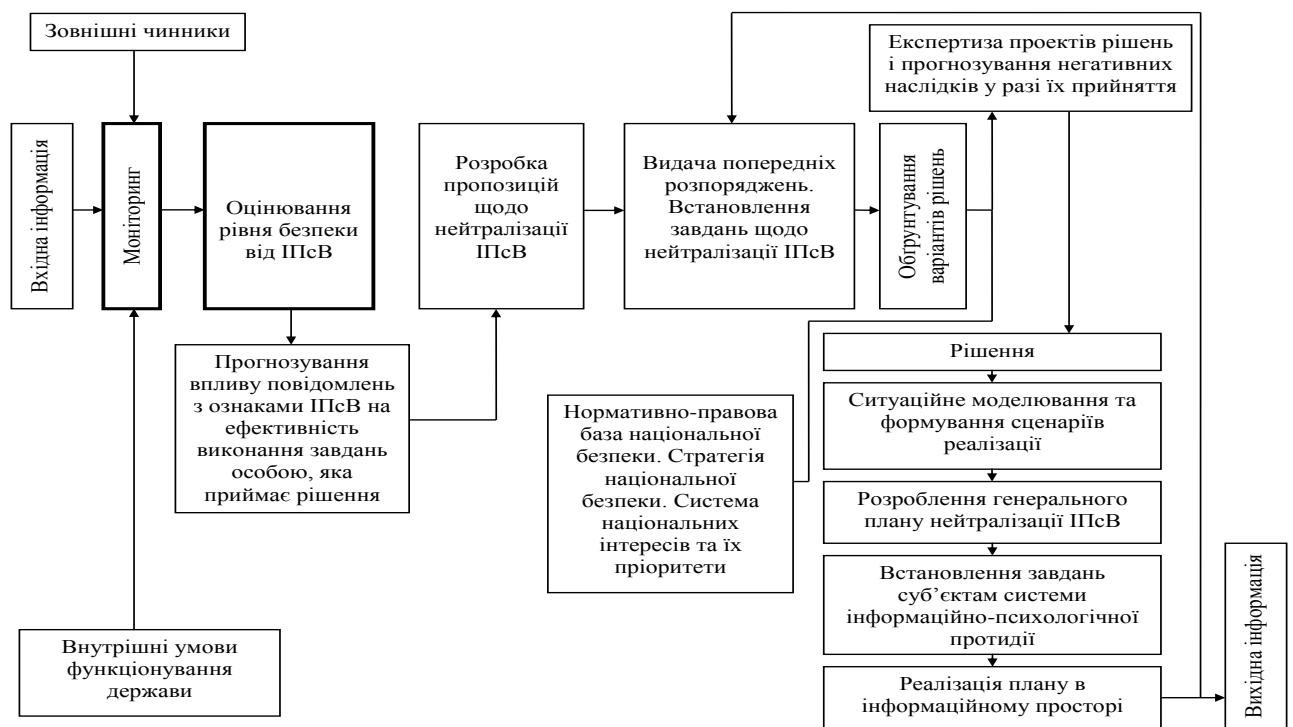

Рис.1. Структура перспективної системи протидії негативному ІІСВ

Подальша робота системи повинна бути пов'язана з обробкою знайденого матеріалу. При вирішенні даного завдання необхідною є організація автоматичного реферування знайденої інформації.

Для візуалізації знайденої інформації з метою її подальшого аналізу доцільно скористатися технологією побудови семантичних мереж. Порівняння семантичних мереж різних текстів дозволяє встановити ступінь їх змістової близькості, що може використовуватися для автоматичної класифікації документів за заданими рубриками, їх пошуку за подібністю заданого тексту, а також розбиття інформаційного масиву на класи документів близького змісту [3].

Основні етапи створення підсистеми визначення рівня негативного ІІСВ повинні передбачати наявність компетентних експертів у цій галузі знань. На основі статистичної обробки даних, отриманих за результатами моніторингу інформаційного простору, у подальшому можливо встановити значення періодів спостереження та визначити для них відповідні критерії рівня ескалації загального негативного ІІСВ відносно визначеної групи осіб. Результати оцінювання повинні стати підґрунтям для розробки рекомендацій щодо дій в умовах негативного ІІСВ.

Таким чином, поєднавши функції та завдання двох підсистем в умовах сучасного інформаційного простору, перспективна система протидії негативному ІІСВ повинна забезпечити:

- періодичний автоматизований збір та тематичний пошук документів у відкритих джерелах інформації;
- автоматичну та автоматизовану обробку текстових документів, виділення з них об'єктів інтересу та пов'язаних з ними фактів;
- класифікацію різномовних текстів за єдиними критеріями;

- автоматичну лінгвістичну обробку;
- відбір відомостей з банку текстової інформації або з бази знань за вимогами оператора;
- інтегрування та узагальнення знань, які містяться в різномовних текстах з певної предметної галузі;
- перевірку даних, які містяться в різномовних текстах та в їх сукупності, на наявність дезінформації;
- виявлення закономірностей у певній предметній галузі та їх формування на змістовому рівні;
- збереження в базі даних отриманої інформації, а також надання авторизованого доступу користувачів до перегляду та аналітичної обробки документів;
- створення єдиного структурованого архіву об'єктів інтересу, досьє на них, а також подій та взаємовідношень між ними з метою моніторингу змін їх стану в процесі діяльності, виконання часових, географічних та тематичних зрізів при формуванні різноманітних звітів;
- надання аналітикам засобів швидкого виявлення неявних зв'язків між об'єктами моніторингу та пов'язаними з ними фактами й подіями;
- візуалізацію результатів аналітичних досліджень шляхом генерації дайджестів статей та фактів, формалізованих досьє, семантичних мереж та інших аналітичних звітів;
- визначення рівня інформаційної загрози від негативного ІІСВ;
- розроблення варіантів нейтралізації негативного ІІСВ;
- можливість вибору оптимально варіанта нейтралізації негативного ІІСВ за обраним критерієм;
- прийняття рішення про нейтралізацію негативного ІІСВ;
- підготовку та всебічне забезпечення реалізації рішення;
- нейтралізацію негативного ІІСВ;
- оцінювання рівня інформаційної загрози після впливу на неї системи протидії негативному ІІСВ.

Література

1. Брайант Д. Основы воздействия СМИ / Д. Брайант, С. Томпсон; пер. с англ. – М. : Изд. дом “Вильямс”, 2004. – 432 с.
2. Системы мониторинга и анализа СМИ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.newart.ru/oparin/smi_oparin.htm.
3. Michael W. Berry. Survey of Text Mining. Clustering, Classification and Retrieval Michael W. Berry. – Springer-Verlag, 2004. – 244 p.
4. Хан У. Системы автоматического реферирования [Электронный ресурс] / У. Хан, И. Мани // Открытые системы. – 2000. – № 12. – Режим доступа: <http://www.osp.ru>.